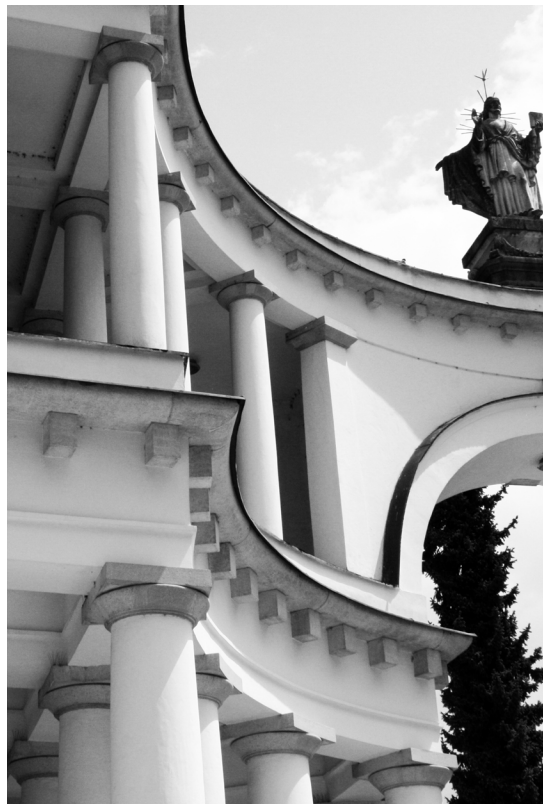

Fotografija

PLEČNIKOVE ŽALE

LJUBLJANA, 25.5. 2026

DOMEN OCEPEK, VK2
PROF. MAG. PRIMOŽ KOROŠEC

FAKULTETA ZA DIZAJN,
FOTOGRAFIJA I.

“Brezčasnost njegove arhitekture izhaja iz Plečnikovega sveta oblik, ki jim je zavestno želel nadeti nadih večnosti.”

PETER KREČIČ

Mesta si pogosto zapomnimo po občutku. Nekatera po zvoku, druga po vonju, tretja po načinu, kako svetloba pade na fasade ob določeni uri dneva. Ljubljana je mesto, katerega podoba je neločljivo povezana z delom Jožeta Plečnika. Njegova arhitektura ni zgolj del mestne krajine, temveč eden izmed razlogov, da mesto danes doživljamo tako, kot ga.

PLEČNIKOVE

ŽALE

PORTAL

FOTOGRAFIJA

I.

ŽALE.

4

FOTOGRAFIJA

I.

ŽALE.

5

Ob vstopu obiskovalca najprej pričaka monumentalni vhod, ki deluje kot simbolni prehod med vsakdanjim svetom in prostorom spomina. Plečnik je ta prehod zasnoval z izrazitim občutkom za simboliko. Že sam prihod na pokopališče tako postane del izkušnje, ki obiskovalca postopoma pripravi na drugačen način doživljanja prostora.

Namesto enotne stavbe je arhitekt ustvaril niz med seboj povezanih vežic, dvorišč in poti. Vsaka vežica ima svojo obliko, značaj in prostorsko identiteto. Raznolikost objektov ustvarja občutek majhnega mesta, zaradi česar se je za kompleks uveljavilo tudi ime »mesto mrtvih«.

Kljub različnim oblikovnim rešitvam vse elemente povezuje skupen arhitekturni jezik, ki temelji na harmoniji, proporcih in premišljeni uporabi materialov.

Kostnica žrtev prve svetovne vojne na Žalah v Ljubljani je spominski prostor, posvečen vojakom, ki so padli na soški fronti in drugih bojiščih prve svetovne vojne. V kostnici so shranjeni posmrtni ostanki neznanih in znanih žrtev, zbranih iz širšega območja slovaenskega prostora.

DETAJL VHODA V KOSTNICO

Kamnití vhodni del kostnice z vrezanim napisom, ki obiskovalca uvede v prostor spomina. Arhitekturni elementi poudarjajo mirnost in zadržanost prostora, namenjenega spominu na padle.

STEBRI PRI STOPNIŠČU

Ritem robustnih kamnitih stebrov, ki ustvarjajo občutek monumentalnosti in tihega spoštovanja. Vertikalna struktura simbolično dviguje prostor spomina nad vsakdanjost.

STOPNICE

Stopnice vodijo proti kostnici kot jasno zamejen prehod iz odprtega pokopališkega prostora v bolj zadržan, simbolno težji del arhitekture.

SPOMENIK

deluje kot prva točka srečanja z mestom spomina. Njegova zadržana forma ne išče pozornosti, temveč jo postopoma usmerja navznoter, proti tišini kostnice. Postavljen v prehodni prostor med zunanjim svetom in notranjim zbranjem, vzpostavlja mejo, ki ni fizična, temveč psihološka. Je uvod v izkušnjo spomina in hkrati znak spoštljivega vstopa v prostor kontemplacije.

NA SONCU VAM POSTAVILI SMO HRAM
 DA MRTVI BODIŠTE BLIŽE NAM
 IN TI POPOTNIŠTE OPRES TA VRATA
 OD KODERKOŠA NA IDES BRATA

Kapelica, umeščena med grobove in drevesa, deluje kot tih zračni prehod med zemeljskim in spominskim prostorom. Med drevesi se pojavi kot tih, skoraj nepričakovan poudarek prostora. Njena kovinska streha v obliki kupole, z rahlo zarjavelo patino, nosi sled časa in izpostavljenosti naravi. Kupola ne dominira, temveč se umirjeno vključuje v okolico.

DOMEN OCEPEK, VK2
PROF. MAG. PRIMOŽ KOROŠEC

FAKULTETA ZA DIZAJN,
FOTOGRAFIJA I.